

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **ALTENBERG s. r. o.**, se sídlem Svinaře 113, zastoupen Mgr. Danielem Kauckým, advokátem se sídlem Janáčkovo nábřeží 39/51, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Občanské sdružení SOJKA - společnost pro obnovu jesenické krajiny**, se sídlem K. H. Máchy 14, Šumperk, zastoupena JUDr. Petrem Kužvartem, advokátem se sídlem Za Zelenou liškou 967, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 9. 2008, č. j. 5 Ca 81/2007 – 79,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 9. 2008, č. j. 5 Ca 81/2007 – 79, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze (dále také „městský soud“) napadeným rozsudkem ze dne 26. 9. 2008, č. j. 5 Ca 81/2007 - 79, zamítl žalobu podanou společností ALTENBERG s. r. o. (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí ministra životního prostředí (dále též „ministr“) ze dne 8. 1. 2007, č. j. 94/M/07, 971/ENV/07, jímž bylo změněno rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy VIII, ze dne 11. 8. 2006, č. j. 570/43/06-Šs tak, že se podle § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích (dále též „zákon o geologických pracích“) zamítá stěžovatelova žádost o stanovení průzkumného území Zlaté Hory pro vyhledávání ložisek nerostů, z nichž je možno průmyslově vyrábět kovy, technicky využitelných krystalů nerostů a drahých kamenů, evidovaná na ministerstvu dne 6. 1. 2006, pod č. j. 570/43/06. Městský soud v napadeném rozsudku dospěl k závěru, že postupu ani úvahám správního orgánu nelze ničeho vytknout, neboť stát jejich prostřednictvím zcela v souladu s platnou státní surovinovou politikou vyjádřil, že v současné době nemá zájem na stanovení předmětného průzkumného území, když neexistuje naléhavá potřeba případně zjištěné ložisko vytěžít a bude vhodnější ponechat možné zásoby pro budoucí využití.

Proti tomuto rozsudku městského soudu podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel spatřuje důvod k podání kasační stížnosti proti napadenému rozsudku především v nesprávném posouzení právní otázky soudem, která se týká výkladu předpokladů pro zamítnutí žádosti o stanovení průzkumného území podle ustanovení § 4a zákona o geologických pracích. Konkrétně namítá, že důvody pro zamítnutí žádosti o stanovení průzkumného území, které jsou v rozporu se státní surovinovou politikou je třeba vztáhnout k samotnému geologickému průzkumu ložiska, bez jakékoli souvislosti s dalším využitím ložiska – tedy případnou těžbou. O souvislosti průzkumu s následným využitím je možné uvažovat pouze v případě výskytu jiného důvodu (jiného veřejného zájmu) pro zamítnutí žádosti, který není výslovně uveden před spojkou „nebo“ v ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích. Městský soud však gramatický a logický výklad uvedené právní normy nerespektoval a své rozhodnutí založil na nesprávném právním závěru, který spočívá v tom, že při posuzování žádosti je třeba vždy vážit zájem na dalším průzkumu ve spojení se zájmem na následném využití ložiska. Zamítnutí žádosti tak spočívá pouze na údajném rozporu se státní surovinovou politikou a existence „jiného“ veřejného zájmu ve smyslu ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích tak nebyla vůbec posuzována. Kasační důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. spatřuje v tom, že i když byl shledán rozpor žádosti o stanovení průzkumného území se státní surovinovou politikou, odůvodnění správního rozhodnutí je v tomto směru nedostatečné a vůbec nejsou dány městským soudem uváděné důvody. Správní soud tedy pochybil, pokud neshledal v rozhodnutí správního orgánu rozpor s bodem 2. 5 státní surovinové politiky. Průzkum ložisek nerostů je naopak zcela v souladu s požadavky trvale udržitelného rozvoje, neboť jde toliko o zmapování surovinových zdrojů pro jejich případné využití budoucími generacemi. Soudem dovozovaný rozpor se státní surovinovou politikou se proto opírá o nesprávné a paušalizující spojování průzkumu ložiska s jeho dalším využitím. Žádost o stanovení průzkumného území proto byla zcela v souladu s bodem 2. 5. státní surovinové politiky. Nedostatky odůvodnění napadeného rozsudku existují také v argumentaci ohledně rozporu žádosti se surovinovou politikou. Městský soud v tomto směru poukazuje na pasáže, které se týkají ložisek drahých kovů, a opomenul se vypořádat s žalobní námitkou, že žádost směřovala na průzkum výskytu polymetalických rud, a nikoliv jen zlata. Napadený rozsudek ignoruje i skutečnost, že předmětné ložisko z hlediska zákona v současné době ani neexistuje a nelze ho proto chránit pro budoucí využití. Městský soud též rozhodoval v rozporu se skutkovým stavem, neboť v řízení bylo jednoznačně prokázáno, že v požadovaném průzkumném území výhradní ložisko neexistuje. I přes tuto skutečnost správní soud vadně použil ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích. Nešlo totiž o „další průzkum“ ve smyslu § 2 odst. 4 písm. b) citovaného zákona, ale o průzkumné práce v etapě vyhledávání ložiska ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 písm. a) téhož zákona. Ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích lze aplikovat pouze v případě průzkumu prováděném na již známém a evidovaném ložisku. Městský soud tak zaměnil „vyhledávání“ výhradního ložiska za obsahově nejasný pojem „dalšího průzkumu již fakticky prozkoumaného území“. Mírou prozkoumanosti území, jež byla namítána i žalobou, se ale nezabýval. Správní soud se k žalobní námitce nezabýval ani skutečností, že ministr ve svém rozhodnutí neuvedl relevantní odkaz na platnou surovinovou politiku, z níž by zřetelně vyplýval rozpor podané žádosti s obsahem takového dokumentu. Městský soud se zabýval i skutečnostmi, které nebyly předmětem žaloby (otázkou trvale udržitelného rozvoje, ekonomickými nástroji či šetrným využíváním přírodních zdrojů). Takovou rozhodovací činností ovšem nahradil rozhodovací činnost správního orgánu, čímž překročil pravomoc danou mu ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. V bodě 2.5 státní surovinové politiky je deklarován jasný zájem státu na průzkumu ložisek všech nerostů, včetně zlata. Stanovení průzkumného území k vyhledávání a průzkumu vyhrazených nerostů proto nemůže

být v rozporu se státní surovinovou politikou. Není proto možno souhlasit s výkladem bodu 3.2. surovinové politiky, který městský soud vyložil jako převyšující zájem státu ponechat ložiska zlata pro budoucí využití, aniž by se ovšem zabýval skutečností, že právě s ohledem na vývoj cen a hospodářství je nyní pro využití ložisek vhodná doba. Je tudíž přesvědčen, že zde není dán důvod pro závěr, že na vytěžení či nalezení a průzkumu ložiska není veřejný zájem. Správní soud ve svém rozhodnutí pominul skutečnost, že ložisko nerostů, tj. množství zásob, je kategorií technicko-ekonomickou, která je založena na proměnlivých faktorech. Jelikož nepřihlédl k podstatným okolnostem těžby, rozhodl v rozporu s principy trvale udržitelného rozvoje a veřejným zájmem na ochraně a šetrném využití nerostného bohatství. Vnitřně rozporné je i tvrzení, že v projednávané věci není potřeba stanovit předmětné průzkumné území, neboť neexistuje potřeba vytěžení ložiska, které v současné době neexistuje. Posouzení, zda konkrétní přírodní akumulace nerostů je či není ložiskem a zda je využitelná, může podle platné právní úpravy provést pouze báňská organizace jakožto báňský podnikatel, kterým není stát ani soud. Jestliže je takto báňskému podnikateli administrativními nástroji bráněno, aby posoudil využitelnost přírodního nahromadění nerostů, dochází k blokaci jediného zákonného postupu, jímž lze ověřit existenci nerostného bohatství a zajistit mu posléze i stanovenou ochranu. To je ovšem postup, který je v přímém rozporu s čl. 7 Ústavy České republiky. Rozhodnutí správního orgánu a následně i správního soudu nebylo vydáno na podkladě stanoviska České geologické služby, ústřední instituce poskytující odbornou podporu pro rozhodování ve věcech veřejného zájmu na poli výzkumu, využití a ochrany přírodních nerostných zdrojů, jejíž závěry by měly být respektovány. K odbornému stanovisku této instituce ze dne 10. 4. 2006 mělo být proto přihlédnuto nebo řádně odůvodněno, proč je rozhodnutí od tohoto stanoviska zcela odlišné. Vadný je i závěr správního soudu spočívající v tom, že ministr nepostupoval v rozporu s čl. 7 Ústavy. Je tomu tak proto, že zásada zakotvená v tomto článku se týká pouze vyhledaných a prozkoumaných ložisek, a předmětné ložisko v nyní projednávané věci neexistuje. Stát má naopak dbát o šetrné využívání přírodních zdrojů a o ochranu přírodního bohatství jako takového, a nikoli pouze omezeně o ochranu již vyhledaných a prozkoumaných ložisek. Správní soud na jedné straně uznal, že předmětné ložisko neexistuje a na druhé straně pak uvedl, že ložisko je již geologicky prozkoumáno, což pro jeho ochranu zcela stačí. Taková argumentace je vnitřně rozporuplná a pro obhájení názoru nedostačující. Městský soud při svém rozhodování navíc toleroval i rozdílný přístup a rozhodování správního orgánu v obdobných případech, tedy ve všech řízeních vedených ke stanovení průzkumného území. Stěžovatel závěrem navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti velmi obsáhle vyjádřil a poukázal zejména na skutečnost, že ložiska vyhrazených nerostů tvoří nerostné bohatství ve výlučném vlastnictví státu, který rozhoduje, zda má nebo nemá zájem na dalším průzkumu těchto ložisek a na jejich dalším využití. Na stanovení průzkumného území tedy není právní nárok, a proto úvahu stěžovatele, týkající se posuzování „dalšího veřejného zájmu“, který je nutné v projednávaném případě vážít, odmítl jako nelogickou a vnitřně rozpornou. Státní surovinová politika je založena především na principu trvale udržitelného rozvoje a šetrného nakládání s přírodními zdroji. Jednoznačně stanoví, že ložiska zlata představují rezervu pro ekologicky příznivé využití budoucími generacemi. Je přesvědčen, že v odůvodnění svého rozhodnutí dostatečně rozvedl správní úvahu, která jej vedla k závěru, že žádost je v rozporu se státní surovinovou politikou. K tvrzení stěžovatele o souladu žádosti o stanovení průzkumného území s bodem 2.5 surovinové politiky uvádí, že tato pasáž pouze stanoví, že stát již nemá do budoucna zájem financovat vyhledávání a průzkum nerostných zdrojů z vlastních prostředků, ale že chce stimulovat těžební organizace, aby tento průzkum prováděly na vlastní náklady. Žádost stěžovatele tedy není v rozporu s touto pasáží, ale je třeba přihlížet k textu surovinové politiky, jako k ucelenému souboru zásad a principů. Rozhodnutím Obvodního báňského úřadu Brno ze dne 27. 4. 1998

byl předmětný dobývací prostor zrušen a v roce 2001 v rámci rebilancí proveden přepoččet zásob podle aktuálních podmínek využitelnosti. Zásoby ložiska ani zdaleka nedosáhly parametrů podmínek využitelnosti, a proto bylo ložisko úředně zrušeno rozhodnutím o schválení nulového stavu. Je tedy skutečností, že předmětné ložisko v současné době neexistuje a stát má povinnost ochranu takového ložiska zajistit pro jeho případné využití budoucími generacemi. Ochranou se v takovém případě rozumí zabezpečení ložiska proti znemožnění nebo ztížení budoucího dobývání (např. zastavením dobývané plochy). Organizačně se pak zajišťuje stanovením chráněného ložiskového území podle ustanovení § 16 a § 17 horního zákona. V navrhovaném průzkumném území Zlaté Hory byla v minulosti nalezena a těžena ložiska polymetalických a zlatých rud. K předmětnému území existuje - ve vztahu k výskytu výhradních nerostů - v archívu České geologické služby rozsáhlá a podrobná geologická dokumentace, která umožňuje správním orgánům o tomto území kvalifikovaně rozhodovat. Ložisko je podle horního zákona kategorií geologicko-ekonomickou a není proto možné, aby při rozhodování o takovém území postupoval zcela účelově (v dané lokalitě žádné ložisko neexistuje). Nemohl by tedy vést svoji úvahu tak, že se jedná o průzkum území z hlediska výskytu nerostných surovin dosud nezmapovaného, tedy že se jedná o fázi vyhledávání ve smyslu § 4 odst. 2 písm. a) zákona o geologických pracích. Správní soud proto zcela opodstatněně přisvědčil názoru správního orgánu, že s ohledem na faktickou geologickou prozkoumanost území při rozhodování o stanovení průzkumného území vážil zájem státu na dalším průzkumu ve spojení se zájmem na dalším využití bývalého ložiska. Stěžovatelovu žádost zamítl pro její rozpor se státní surovinovou politikou, přičemž se jedná o veřejně přístupný dokument, jehož obsah je i stěžovateli znám. Skutečnost, že opomněl ve svém rozhodnutí uvést konkrétní ustanovení surovinové politiky, která zohlednil, není tedy vadou způsobující nezákonnost napadeného rozhodnutí. Nemůže souhlasit ani se stěžovatelovou námitkou, že při rozhodování v obdobných případech dochází k rozdílným výsledkům při stanovení průzkumného území. Žalovaný s ohledem na výše uvedené navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek městského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Z obsahu správního a soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil pro posouzení projednávané věci následující podstatné skutečnosti:

Společnost ALTENBERG, s. r. o. podala dne 2. 1. 2006 na Ministerstvo životního prostředí, pobočku v Olomouci, žádost o stanovení průzkumného území v katastrálním území obcí Zlaté Hory a Heřmanovice v okrese Jeseník a v okrese Bruntál. V této žádosti uvedla, že zájmem společnosti, po potvrzení předpokladů o existenci bilančního zrudnění, je obnovení ukončené těžby polymetalických rud ve Zlatých Horách na ložisku Zlaté Hory – západ. Žádost o stanovení průzkumného území podala za účelem zpracování nového výpočtu zásob podle nových podmínek využitelnosti a za účelem zjištění podmínek možného budoucího využití předpokládaného ložiska. Podmínky využitelnosti budou vycházet ze záměru těžby, která je založena na nových moderních netoxických technologiích úpravy rudy a umístění provozů v podzemí, čímž bude dosaženo maximální možné ochrany životního prostředí při uvažované těžební činnosti. Ministerstvo životního prostředí o této žádosti rozhodlo dne 11. 8. 2006, pod č. j. 570/43/06-Šs, tak, že společnosti stanovilo průzkumné území Zlaté Hory, a to na dobu dva a půl roku od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Proti tomuto správnímu rozhodnutí podalo rozklad občanské sdružení Přátelé Jeseníků – SOJKA, o němž rozhodl ministr životního prostředí dne 8. 1. 2007, pod č. j. 94/M/07, 971/ENV/07, který podle ustanovení § 152 odst. 5 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, napadené rozhodnutí ministerstva životního prostředí ze dne 11. 8. 2006 změnil tak, že žádost společnosti ALTENBERG s. r. o. o stanovení

průzkumného území Zlaté Hory ...(...)..., podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích, zamítl. V napadeném rozhodnutí ministr životního prostředí vycházel především ze závěrů rozkladové komise, která doporučila rozkladu vyhovět a žádost zamítnout. Obsahem správního spisu je i záznam z jednání rozkladové komise ministra životního prostředí ze dne 29. 11. 2006, z něhož je zřejmé, že komise posuzovala jako zásadní otázku sporu to, zda má český stát v současné době zájem na vyhledávání, průzkumu a následné těžbě předmětného ložiska vyhrazených nerostů, a zda tedy existují důvody pro vyhovění žádosti uvedené společností. Komise konstatovala, že dokument státní surovinová politika k problematice využívání ložisek zlata uvádí (přestože zatím neexistují perspektivy získávat tuto surovinu na území České republiky z důvodu ekonomicky neefektivní těžby), že tato ložiska představují rezervu pro eventuální využití v budoucnu. Po zvážení všech okolností souvisejících s povinností ochrany ložiska vyřazeného z evidence a všech ekonomických efektů spojených s uzavřením ložiska, se členové komise shodli na tom, že i přes vzrůstající cenu zlata na světových trzích v současné době neexistuje naléhavá potřeba zásoby vytěžit, a z hlediska hospodárného nakládání s nerosty je proto vhodnější nepovolovat stanovení předmětného průzkumného území. Komise jednání uzavřela s tím, že žádost společnosti je v rozporu se státní surovinovou politikou a že stát v současné době nemá bezprostřední zájem na stanovení předmětného průzkumného území. Ministr v žalobou napadeném rozhodnutí vycházel z doporučení rozkladové komise a také ze skutečnosti, že společnost v minulosti již jednou žádala o stanovení daného průzkumného území. (rozhodnutím o rozkladu ze dne 15. 11. 2004 byla žádost pro rozpor se státní surovinovou politikou zamítnuta). V žalobou napadeném správním rozhodnutí bylo vysloveno, že nebyly shledány žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly změnu již jednou vysloveného názoru spočívajícího v tom, že žádost je v rozporu se státní surovinovou politikou (v současné době stát nemá bezprostřední zájem na stanovení předmětného průzkumného území, neboť neexistuje naléhavá potřeba případné zjištěné ložisko vytěžit). Ministr proto správní rozhodnutí vydané v prvním stupni změnil a žádost společnosti zamítl. Městský soud v žalobou napadeném rozhodnutí ministra neshledal žádné z namítaných pochybení a žalobu proto zamítl.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že jádrem sporu je jednak výklad ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích a jednak otázka rozporu žádosti o stanovení průzkumného území s obsahem státní surovinové politiky.

Státní surovinová politika byla schválena usnesením vlády České republiky č. 1311 ze dne 13. 11. 1999 a jako koncepční dokument státu v oblasti nerostných surovin a nerostných zdrojů ukládá dotčeným ústředním orgánům státní správy realizovat úkoly obsažené v dokumentu. Surovinovou politikou státu se rozumí souhrn všech aktivit, kterými stát ovlivňuje vyhledávání a využívání tuzemských zdrojů surovin (se zřetelem k veřejným zájmům a k ochraně přírodních, kulturních a krajinných hodnot) a získávání surovin v zahraničí s cílem zabezpečit jimi chod ekonomiky České republiky. Z obsahu tohoto dokumentu je zřejmé, že jeho cílem je analýza současného stavu surovin a stanovení cílů a nástrojů pro jejich dosažení. Dokument, který byl přijat formou usnesení vlády představuje přesný záznam rozhodnutí vlády České republiky, jehož závaznost je určena především obsahem a adresáty. V tomto konkrétním případě je usnesení vlády určeno členům vlády, jakožto představitelům ústředních orgánů státní správy dotčených resortů. Včleněním pojmu státní surovinové politiky do ustanovení zákona o geologických pracích se tento koncepční dokument stává ze zákona závazným kritériem pro posuzování a rozhodování orgánů státní správy o využití nerostných surovin a jejich zdrojů.

Podle ustanovení § 4a odst. 1 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, se stanoví průzkumné území za účelem vyhledávání a průzkumu výhradního ložiska.

Podle ustanovení § 4a odst. 6 téhož zákona, Ministerstvo životního prostředí žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne zejména v případě, že průzkum je v rozporu se státní surovinovou politikou, státní politikou životního prostředí, zájmy obrany státu, zahraničními závazky státu nebo pokud další veřejný zájem převyší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska.

V projednávaném případě dospěl ministr k závěru, že předmětná žádost o stanovení průzkumného území je v rozporu se státní surovinovou politikou a že stát v současné době nemá bezprostřední zájem na stanovení požadovaného území. Městský soud pak tento závěr ministra potvrdil a považuje ho v dané situaci za legitimní a rozhodující.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že se v případě jeho žádosti nemůže jednat o fázi průzkumu, neboť ložisko v současné době právně neexistuje. Jedná se tedy pouze o etapu vyhledávání, která z povahy věci ani nemůže být v rozporu se státní surovinovou politikou a navíc na tuto etapu se použití § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích ani nemůže vztahovat (kritériem je rozpor „průzkumu“ a nikoliv „vyhledávání“ se státní surovinovou politikou).

Nejvyšší správní soud k této námitce konstatuje, že v souladu s ustanovením § 4a odst. 1 zákona o geologických pracích se průzkumné území stanoví za účelem vyhledávání a průzkumu výhradního ložiska. Ložiskový průzkum se pak člení mimo jiné na etapu vyhledávání (§ 2 odst. 4 písm. a/ zákona o geologických pracích), jehož účelem je především zhodnotit území z hlediska možného výskytu ložisek nerostů, nalézt je, ověřit jejich přibližný rozsah a význam a provést výpočet vyhledaných zásob; vyhledávání se přitom provádí na území, kde dosud ložisko vyhledávaného nerostu nebylo nalezeno a evidováno. Podle ustanovení § 2 odst. 4 písm. b) zákona o geologických pracích se průzkum provádí na již známém a evidovaném ložisku, na kterém dosud nebyl stanoven dobývací prostor ...(...).

Z obsahu zákona o geologických pracích je tedy zřejmé, že pro účely podání žádosti o stanovení průzkumného území by nebylo logické oddělovat od sebe etapu vyhledávání a průzkumu, neboť spolu bezprostředně souvisejí a průzkum zcela logicky následuje etapu vyhledávání. Pokud je zjištěno v rámci etapy vyhledávání, která je zaměřena především na vyhodnocení území z hlediska možného výskytu ložisek nerostů a na výpočet vyhledaných zásob, že výskyt nerostných surovin je z hlediska ekonomické využitelnosti zanedbatelný, následný průzkum již pravděpodobně nebude proveden. V nyní projednávaném případě ale nelze požadované geologické práce stěžovatele zařadit bez dalšího do etapy „vyhledávání“. Je tomu tak proto, že území, o jehož prozkoumání žádal, je územím, kde již ložisko vyhledávaného nerostu bylo v nedávné minulosti nalezeno a evidováno. Rozhodným je proto ustanovení poslední věty § 2 odst. 4 písm. a) zákona o geologických pracích, neboť jednoznačně vyčleňuje z etapy vyhledávání v minulosti již nalezená a evidovaná ložiska. Nelze proto akceptovat formalistický výklad ustanovení § 2 odst. 4 písm. b) citovaného zákona, který používá stěžovatel, že s ohledem na současnou právní neexistenci ložiska (vyřazeno z evidence pro nulový stav), se jedná o zcela neprozkoumané území. Navíc sám stěžovatel ve své žádosti o stanovení průzkumného území označil za první fázi geologických prací analýzu předpokladů existence bilančního zrudnění, kdy v případě neúspěchu bude průzkum ukončen a druhou fázi označil jako „geologický průzkum“, kterou podrobně rozčlenil do jednotlivých etap geologických prací.

Nejvyšší správní soud proto v této věci neshledává žádný důvod pro oddělení etapy vyhledávání od následného průzkumu.

Jádrum sporu proto i nadále zůstává výklad ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích a posouzení souladu žádosti stěžovatele o stanovení průzkumného území se státní surovinovou politikou.

Nejvyšší správní soud při výkladu ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích vychází z toho, že toto ustanovení demonstrativně stanoví, v jakých případech musí být zamítnuta žádost o stanovení průzkumného území. Z citovaného ustanovení zákona o geologických pracích zřetelně vyplývá, že jedním z důvodů zamítnutí žádosti o stanovení průzkumného území je i rozpor průzkumu se státní surovinovou politikou. Pokud tedy ministr v této věci dospěl k závěru, že z důvodu aktuálního nezájmu státu na vytěžení případného ložiska je takový rozpor dán, ztotožnil nezájem státu s úkoly a cíli surovinové politiky a rozpor samotného průzkumu s touto politikou odůvodnil nezájmem na případné těžbě. Nejvyšší správní soud již výše uvedl, že v žádosti o stanovení průzkumného území neshledal žádných důvodů pro oddělené posuzování etapy vyhledávání a průzkumu. S ohledem na konstrukci ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích, nelze ale bez dalšího spojovat průzkum území a jeho případné následné vytěžení. Rozhodnutí potřebná k povolení samotné těžby by byla posléze až předmětem samostatných správních řízení, jejichž výsledkem by také bylo samostatné správní rozhodnutí. Zákonodárce sice správnímu orgánu v tomto ustanovení zákona o geologických pracích umožnil posoudit průzkum v návaznosti na následné využití ložiska, jímž může být mimo jiné i těžba, ale podmínil tuto návaznost vážením „dalšího veřejného zájmu“, který převýší zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska. Rozhodnutí ministra, ani rozsudek městského soudu se však tímto směrem neubíraly. Ministr svoji úvahu ukončil konstatováním, že žádost stěžovatele je v rozporu se státní surovinovou politikou, a to zejména s ohledem na skutečnost, že stát v současné době nemá bezprostřední zájem na případném vytěžení ložiska. Městský soud pak zdůraznil, že je správný postup ministra, který nepřehlídí spojitost stanovení předmětného průzkumného území se záměrem stěžovatele k obnovení těžby, když neexistuje potřeba případně zjištěné ložisko vytěžit. Tato úvaha však postrádá, krom zřetelných kritérií a skutečností, na jejichž základě byla učiněna, vnitřní logickou souvislost.

Státní surovinová politika jako koncepční dokument v této oblasti nemá žádná jednoznačná kritéria pro posuzování žádostí o stanovení průzkumného území. V projednávané věci stěžovatel poukázal v žalobě na jednotlivé dotčené body tohoto dokumentu (bod 2.5, 3.2 a 5.3 státní surovinové politiky), tedy na skutečnosti, které měl správní orgán (ministr) hodnotit při své úvaze jako kritéria rozhodná pro posouzení věci. Obsahem jednotlivých ustanovení surovinové politiky státu, která se dotýkala projednávané problematiky, se ale k žalobním námitkám zabýval až městský soud. Dlužno ovšem dodat, že se dostatečně nevypořádal s žalobní námitkou, která obsahovala výtku, že žádost stěžovatele směřovala především k průzkumu výskytu polymetalických rud, a nikoliv zlata. Tím sice došlo k jistému vyhodnocení rozhodných skutečností, které však měl již provést a konkretizovat správní orgán takovým způsobem, aby z jeho rozhodnutí bylo zřejmé, na základě jakých skutečností dospěl k vyslovenému závěru. Z odůvodnění rozhodnutí ministra ale nevyplývá, v čem spatřuje rozpor průzkumu se státní surovinovou politikou. Aktuální nezájem státu na *případné těžbě* není ještě sám o sobě důvodem, pro který lze shledat rozpor *průzkumu* ložisek se státní surovinovou politikou. Státní surovinová politika naopak v bodě 2.5. jasně říká, že v souladu se zásadou trvale udržitelného rozvoje nerostné surovinové základny je účelné i do budoucna podporovat vyhledávání a průzkum ložisek nerostných surovin na území České republiky, a to zejména na náklady těžebních organizací. I když tedy stát v současné době nemá zájem na případné těžbě v požadované lokalitě, je nezbytné tento nezájem odůvodnit v souladu a v mezích zákonem stanovených kritérií. V návaznosti na uvedené je nutné konstatovat, že kritéria stanovená v § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích, uvedená ve větě před spojkou „nebo“ se zcela jednoznačně týkají a vztahují posouzení samotného „*průzkumu*“ bez návaznosti na následné využití ložiska (případné

těžby). Posuzování spojitosti průzkumu s následným využitím ložiska, zákonodárce zakotvil až do části věty následující po spojce „nebo.“ Pokud tedy správní orgán zvažoval při posuzování žádosti o stanovení průzkumného území i následné těžební využití ložiska, měl podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích konkretizovat, jaký veřejný zájem převýšil zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska. Vzhledem k tomu, že stěžovatel již v podané žádosti deklaroval zájem na obnovení těžby polymetalických rud v dané oblasti, byla by úvaha v tomto směru více než žádoucí. Veřejným zájmem, jež by mohl být v takovém případě zvažován, by jistě byl v tomto směru např. zájem na ochraně přírody a krajiny, ohrožených druhů živočichů či zájem na ukončení dalších rozsáhlých zásahů do krajiny, apod.

V dispoziční části aplikovaného ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích je tedy dán správnímu orgánu prostor pro rozhodnutí na základě vlastní správní úvahy. Je nesporné, že ložiska vyhrazených nerostů tvoří nerostné bohatství, které je ve výlučném vlastnictví státu a stát jako vlastník rozhoduje o jeho využití. Volná správní úvaha správního orgánu je však v projednávané věci omezena demonstrativně stanovenými kritérii pro zamítnutí žádosti. Z obsahu správního rozhodnutí proto musí být zřejmé, že správní orgán nevybočil z mezí stanovených zákonem pro správní úvahu. Veřejnoprávní normy v této oblasti tudíž omezují stát jako vlastníka v tom smyslu, že z rozhodnutí správního orgánu musí být zřejmé, na základě jakých kritérií byla vedena správní úvaha, jež vedla k vydání rozhodnutí o nakládání s nerostným bohatstvím. Tento výklad zastává i ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, dostupný na www.nssoud.cz, a ze dne 30. 11. 2004, č. j. 3 As 24/2004 - 79, který je uveřejněn pod č. 739/2006 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Úvahy v tomto směru však správní rozhodnutí také postrádá..

Zamítnutí žádosti stěžovatele tak spočívá bez náležitého vyhodnocení všech souvislostí a jejich odůvodnění pouze na tvrzeném rozporu se státní surovinovou politikou a existence „jiného“ veřejného zájmu ve smyslu ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích nebyla vůbec posuzována.

Nejvyšší správní soud proto z uvedených důvodů zrušil napadený rozsudek městského soudu (§ 103 odst. 1 písm. a/ a d/ s. ř. s.), a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud se nezabýval posouzením stížních námitek, které směřovaly jednak do oprávnění a postavení báňského podnikatele, k posouzení přírodní akumulace nerostů, jakož i do otázek ekonomického využití nahromadění nerostu. Je tomu tak proto, že tyto námitky nebyly obsahem žalobních bodů, ač je stěžovatel formálně mohl v žalobě uplatnit (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Totéž se týká i námitek ohledně stanoviska České geologické služby.

V dalším řízení bude na městském soudu, aby se znovu zabýval žalobními námitkami stěžovatele a při rozhodování věci samé vycházel ze závěrů uvedených v odůvodnění tohoto rozsudku.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí Městského soudu v Praze a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti rozsudkem bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud ve svém novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. září 2009

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu